

Nik Trontelj

Periodična publikacija *Jugoslovanski vestnik*

Informativno glasilo z naslovom *Jugoslovanski vestnik* je izdajal propagandni odsek Slovenskega narodnega varnostnega zbora (SNVZ), begunske domobranske organizacije. Urejal ga je Dušan Pleničar, verjetno pod psevdonimom »Vojeslav Tavčar«. *Jugoslovanski vestnik* vsebinsko dopolnjuje revijo *Mi in svet*. V knjižnični sistem Cobiss ni vpisan. Za leto 1945 je ohranjena le ena številka, za leto 1946 manjkajo tri, za leto 1947 pa so ohranjene vse.

Čeprav je *Jugoslovanski vestnik* izdajal isti krog ljudi, ki je bil odgovoren za razvejano publicistično dejavnost slovenskih beguncev v Eboliju, je bil časnik po naravi drugačna vrsta publikacije od lista *Mi in svet*, zlasti v svojem novinarskem pristopu k aktualnim političnim temam. Zanj je značilna izrazita politična usmeritev. Revija je spremljala razvoj Titovega režima v Jugoslaviji, vzpostavljanje ideološkega političnega aparata in odnose z zahodnimi zavezniki. Ustvarjalci publikacije so načelno podpirali idejo jugoslovanskega združevanja narodov, vendar na demokratični osnovi, ki je bila zanje nasprotje obstoječega komunističnega sistema. Čeprav *Jugoslovanski vestnik* ni bil verski časopis, je v njem jasno navzoč krščanski element. Posebej značilno je bilo objavljanje govorov papeža Pija XII o miru, svobodi, človekovem dostojanstvu in nevarnosti totalitarizmov. Močan je bil tudi narodni moment. Ob prazničnih razmišljanjih o slovenstvu so budili spomine na narodno preteklost, koroško zgodovino in obred ustoličenja koroških vojvod ter tako redno utrjevali slovensko narodno zavest.

Revija je vrednotila dogajanje v domovini in zunaj nje. Navznoter je nasprotovala različnim oblikam srbskega in hrvaškega separatizma ter se zavzemala za to, da Slovenci, Hrvati in Srbi, ki so doživeli vojno in komunistično revolucijo, jugoslovansko državo razumejo kot skupno zadevo in jo obravnavajo kot politično vprašanje vseh treh narodov. Zagovarjali so stališče, da mora biti Jugoslavija skupna država, v kateri pa imajo posamezni narodi zagotovljeno možnost lastnega razvoja in so »gospodarji svoje hiše«, kar je mogoče le v federalni ureditvi. Jugoslavija zanje ni enovit narod, temveč državna skupnost različnih in samostojnih narodov. Njihovo zagovarjanje skupne jugoslovanske domovine lahko vsaj delno povežemo s tem, da so revijo izdajali nekdanji pripadniki jugoslovanske kraljeve vojske, ki so imeli določeno idejno kontinuiteto s predvojno Jugoslavijo. Storjen pa je bil korak v smeri

večje demokratičnosti v skupni državi in napredek vizije slovenske samostojnosti v teh okvirih. Ustvarjalci revije so bili kritični do skorumpirane politike Kraljevine Jugoslavije, zato se niso zavzemali za preprosto vrnitev v preteklost, ampak za njeno prenovitev v smeri večje enakopravnosti narodov. Obenem pa so bili seveda zelo kritični do povojne socialistične Jugoslavije, ki so jo vrednotili tudi preko satiričnih risb in zapisov. Protikomunistična drža je temeljna značilnost celotne revije.

Avtorji so veliko pozornosti namenili tudi mednarodnemu dogajanju zunaj Jugoslavije: dejavnostim zaveznikov, evropski politiki in povojni ureditvi sveta. Pri tem so poudarjali pomen Atlantske listine (1941), ki se je zavzela za svobodo narodov in njihovo pravico do izbire oblike vladavine. Natančno so spremljali začetek hladne vojne ter odnose med ZDA in Sovjetsko zvezo. Prepričani so bili, da bo gospodarska premoč Zahoda prej ali slej zlomila komunistični vzhodni blok.